

JAARVERSLAG 2008

Utrecht, mei 2009

VOORWOORD

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs. In dit verslag verantwoorden wij ons over ons werk in 2008: over het toezicht, de ontwikkeling van de inspectieorganisatie en over de bedrijfsvoering. Daarnaast bevat dit verslag een financiële verantwoording. Dit jaarverslag gaat niet over de kwaliteit van het onderwijs. Daarover rapporteren we in het Onderwijsverslag, dat elk jaar in mei verschijnt.

Naast onze kerntaak, toezicht houden op onderwijsinstellingen en het stelsel, kende de inspectie in 2008 drie prioriteiten:

1. de implementatie van het vernieuwde toezicht;
2. het produceren van het Onderwijsverslag en themarapportages;
3. het vormgeven van een nieuwe organisatie, rekening houdend met een taakstelling van 20 procent minder personeel en financiën in 2011.

Op alle punten heeft de inspectie het afgelopen jaar resultaat geboekt.

In 2008 heeft de inspectie gewerkt aan de verdere ontwikkeling en implementatie van het vernieuwde toezicht. De inspectie gaat daarbij uit van het principe 'hoe beter de kwaliteit, hoe minder intensief het toezicht'. Met name in de tweede helft van het jaar verschenen in de media een paar kritische artikelen. De veranderende rol van de inspectie werd soms verkeerd begrepen. De inspectie heeft waar mogelijk inhoudelijk gereageerd.

Alle scholen en instellingen zijn in 2008 geïnformeerd over het vernieuwde toezicht. Een meerderheid van de besturen is inmiddels bezocht. Tijdens die bezoeken werd de vernieuwde werkwijze van de inspectie toegelicht en zijn de uitkomsten van de nieuwe risicoanalyse per school besproken met de desbetreffende besturen.

Een klanttevredenheidsonderzoek onder besturen van primair en voortgezet onderwijs in augustus 2008 wees uit dat, ondanks kritiek op onderdelen, besturen in het algemeen tevreden zijn over de nieuwe werkwijze van de inspectie en hun eigen rol daarbinnen.

In 2009 gaan we verder met de invoering van het vernieuwde toezicht en met onze kerntaak: toezicht houden voor goed onderwijs. Alle leerlingen verdienen immers goed onderwijs en een goede school haalt het beste uit haar leerlingen. De inspectie staat voor effectief toezicht. Zo dragen we bij aan minder zwakke scholen, goed onderwijs en goed bestuur.

Mw. Drs. A.S. Roeters
Inspecteur-generaal van het Onderwijs,
mei 2009

INHOUDSOPGAVE

1	OVER DE INSPECTIE	7
1.1	Toezicht voor goed onderwijs	7
1.2	Nieuwe taken in 2008	7
1.3	Inspectieleiding	8
1.4	Relatie met OCW	8
1.5	Raad van advies.....	8
2	BELEID	9
2.1	Vernieuwing toezicht.....	9
2.2	Programmatisch handhaven.....	10
2.3	Samenwerking met andere inspecties	10
2.4	Samenwerking internationaal	11
3	TOEZICHT PER SECTOR	13
3.1	Regulier toezicht	13
3.2	Zeer zwakke scholen	13
3.3	Financieel en rechtmatigheidstoezicht	14
3.4	Examens beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	14
3.5	Hoger onderwijs.....	14
3.6	Landbouwonderwijs	15
3.7	Voor- en voerschoolse educatie.....	15
3.8	Indicatiestelling zorgleerlingen.....	15
3.9	Niet bekostigd onderwijs.....	15
3.10	Nederlands onderwijs in het buitenland	16
3.11	Themaonderzoeken	16
3.12	Onderwijsverslag.....	16
3.13	Vertrouwensinspecteurs	17
4	VOORLICHTING AAN PERS EN PUBLIEK	19
4.1	Persvoorlichting	19
4.2	Publieksvoorlichting.....	19
4.3	Website	20

5	BEDRIJFSVOERING	21
5.1	Begroting en realisatie in 2008	21
5.2	Toelichting inkomsten.....	21
5.3	Personeel	22

BIJLAGE(N)

I -	ORGANOGRAM PER 31 DECEMBER 2008.....	27
II -	PUBLICATIES 2008.....	29
III -	AFKORTINGEN.....	33

1 OVER DE INSPECTIE

1.1 Toezicht voor goed onderwijs

De missie van de Inspectie van het Onderwijs is 'toezicht voor goed onderwijs'. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en ziet toe op de rechtmatigheid, doelmatigheid en naleving van wet- en regelgeving. Over de resultaten van het toezicht informeert de inspectie actief en openbaar, op instellings- en stelselniveau.

De taken van de Inspectie van het Onderwijs conform de Wet op het onderwijstoezicht (WOT):

- beoordelen van de kwaliteit van het onderwijs;
- stimuleren van de kwaliteit van het onderwijs door middel van het toezicht;
- rapporteren over de ontwikkeling van het onderwijs als geheel en van afzonderlijke scholen en instellingen;
- verrichten van overige taken, bij wet opgedragen aan de inspectie.

Een belangrijk uitgangspunt bij het toezicht is de vrijheid van onderwijs en daarmee de eigen verantwoordelijkheid van onderwijsinstellingen voor hun onderwijs. Scholen worden niet méér belast dan voor een zorgvuldige uitoefening van het toezicht nodig is. De inspectie informeert over de ontwikkelingen van (de kwaliteit) van het onderwijs.

Een klanttevredenheidsonderzoek onder besturen van primair en voortgezet onderwijs over de inspectie is in augustus 2008 afgerond. De belangrijkste conclusie is dat besturen over het algemeen tevreden zijn over de nieuwe werkwijze van de inspectie en hun eigen rol hierbinnen. Kritiek is er over het bestuursverslag en de sterke gerichtheid op de opbrengsten. Besturen willen zelf actiever kunnen bijdragen aan kwaliteitsverbetering. Het onderzoek wordt volgend jaar herhaald.

1.2 Nieuwe taken in 2008

Vanaf 1 januari 2008 valt het toezicht op de indicatiestelling van zorgleerlingen onder de verantwoording van de Inspectie van het Onderwijs. Een andere nieuwe taak in 2008 is tweedelijnstoezicht op de kinderopvang. Ten slotte heeft het ministerie van OCW op 1 september 2008 het financieel toezicht op onderwijsinstellingen overgedragen aan de inspectie. Daartoe is binnen de inspectie het expertisecentrum Directie Rekenschap ingesteld.

Taakstelling en reorganisatie

In de periode 2008-2011 wordt de inspectie in stappen gekort, zo is vastgelegd in het regeerakkoord van het kabinet Balkenende IV. De taakstelling die is opgelegd, bedraagt 20 procent minder personeel en financiën in 2011. Daarnaast vergt de vernieuwing van het toezicht een reorganisatie.

1.3 Inspectieleiding

De inspectieleiding in 2008:

J.H.J. Teuwen

Waarnemend inspecteur-generaal (tot 1 februari 2008)

Mevrouw drs. A.S. Roeters

Inspecteur-generaal (vanaf 1 februari 2008)

Drs. L.S.J.M. Henkens

Hoofdinspecteur primair onderwijs en expertisecentra

Mevrouw mr. R.G.K. Voss

Hoofdinspecteur beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Waarnemend hoofdinspecteur hoger onderwijs

Dr. J. Kaldewaij

Hoofdinspecteur voortgezet onderwijs

Waarnemend directeur bedrijfsvoering

1.4 Relatie met OCW

De Inspectie van het Onderwijs valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de Regeling Inspectie van het Onderwijs 2006 staat de samenwerking tussen het ministerie van OCW en de inspectie beschreven. De vergaande zelfstandigheid van de inspectie in de uitoefening van het toezicht is een belangrijk uitgangspunt. Conform de regeling heeft de inspectie in 2008 het Jaarverslag 2007 en het Onderwijsverslag 2006/2007 vastgesteld. De minister heeft deze stukken naar de Tweede Kamer gezonden. Het jaarwerkplan 2009 van de inspectie is na goedkeuring door de minister naar de Tweede Kamer gezonden.

1.5 Raad van advies

De inspectie heeft een Raad van Advies. Deze is ingesteld op basis van artikel 24 van de Wet op het onderwijstoezicht. De Raad van Advies adviseert gevraagd en ongevraagd over de kwaliteit van de uitoefening van het toezicht. In 2008 heeft de Raad van Advies met de inspectieleiding gesproken over onder meer de handhavende rol van de inspectie, het jaarlijkse verslag over de staat van het onderwijs (het Onderwijsverslag), het Jaarwerkplan voor 2009 en het toezicht op onderwijsvoorzieningen en opvang rond de basisschool.

De Raad van Advies bestond in 2008 uit de volgende leden:

- de heer prof. dr. G.W. Meijnen (voorzitter)
- mevrouw prof. dr. P.L. Meurs
- mevrouw drs. G.M. Mittendorff

Van de heer prof. dr. P. Schnabel is afscheid genomen.

2 BELEID

2.1 Vernieuwing toezicht

In 2008 heeft de Inspectie van het Onderwijs gewerkt aan de verdere ontwikkeling en implementatie van het vernieuwde toezicht. De inspectie gaat daarbij uit van het principe 'hoe beter de kwaliteit, hoe minder intensief het toezicht'. Elk jaar wordt van iedere school of instelling een risicoanalyse gemaakt. Als de inspectie risico's tegenkomt, vindt aanvullend onderzoek plaats. Als tekortkomingen blijken, krijgt de school aangepast toezicht. Het toezicht blijft intensiever van aard tot de problemen zijn opgelost. Wijst de risicoanalyse of nader onderzoek uit dat alles in orde is, dan krijgt een school basistoezicht.

Alle scholen in het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs worden ten minste eenmaal in de vier jaar bezocht. Dat kan zijn:

- naar aanleiding van de risicoanalyse;
- ter verificatie van door de school aangeleverde gegevens;
- voor het Onderwijsverslag, waarin de inspectie jaarlijks de staat van het onderwijs beschrijft;
- met een onderzoeksthema als uitgangspunt;
- een beperkt onderzoek in het kader van de vierjaarlijkse cyclus schoolbezoek.

Na afloop van een schoolbezoek stelt de inspectie een rapport op.

Een concept vernieuwd toezichtkader (werkwijze en waarderingskader) voor primair en voortgezet onderwijs is in 2008 voorgelegd aan en besproken met inspecteurs van de sectoren primair onderwijs en voortgezet onderwijs en vertegenwoordigers uit het veld.

Ook voor het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie (bve) en voor de examens van het bve is inmiddels een geïntegreerd concept toezichtkader ontwikkeld.

Alle scholen en instellingen ontvingen in 2008 een informatieblad over het vernieuwde toezicht. Een grote meerderheid van alle schoolbesturen in het primair onderwijs, expertisecentra, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs en volwasseneneducatie is in 2008 bezocht. De vernieuwde werkwijze van de inspectie is toegelicht. De uitkomsten van de risicoanalyse per school zijn besproken met de betreffende besturen. Waar nodig zijn vervolgspraken gemaakt. De meeste scholen hebben in 2008 een toezichtarrangement toegewezen gekregen. In januari 2009 volgt de laatste groep.

Op de website van de inspectie is de kwaliteitskaart per school in 2008 vervangen door een toezichtkaart, conform het vernieuwde toezicht.

In het vernieuwde toezicht is het beleid ten opzichte van zwakke scholen verder ontwikkeld en afgestemd met het onderwijsveld. Zwakke scholen

komen op vergelijkbare wijze onder toezicht te staan als zeer zwakke scholen. De intensiteit van het toezicht hangt samen met van de problematiek op de school.

2.2 Programmatisch handhaven

De inspectie handhaaft wet- en regelgeving. Dit doet zij programmatisch: over een langere periode worden, op basis van risico's, de prioriteiten voor handhaving bepaald. In het kader van de vernieuwing van het toezicht is in 2008 gewerkt aan een toezichtprogramma voor de verschillende onderwijssectoren.

Op basis van een richtinggevend plan voor de komende vijf jaar heeft de inspectie keuzes gemaakt voor prioriteiten van handhaving in 2009. Daarbij is gekeken naar de (mogelijke) gevolgen van niet-naleving van regelgeving voor de onderwijskwaliteit, naar de juiste verdeling van middelen en naar transparantie en rechtszekerheid. Tevens is gekeken naar (mogelijke) maatschappelijke gevolgen van niet-naleving. De prioriteiten zijn vastgelegd in het Jaarwerkplan van de inspectie. Daarin is ook per sector aangegeven welke onderwerpen opgenomen worden in het reguliere toezicht en welke onderwerpen een specifiek handhavingstoezicht krijgen. Ten slotte wordt, indien van toepassing, aangegeven voor welke onderwerpen een themaonderzoek wordt uitgevoerd. Per sector vindt jaarlijks, via de reguliere accountantscontrole, toezicht plaats op de rechtmatigheid van verwerving en besteding van middelen.

2.3 Samenwerking met andere inspecties

In de Inspectieraad werken vijftien rijksinspectiediensten samen aan de vernieuwing van het toezicht vanuit het Rijk. In 2008 is begonnen met Programma Vernieuwing Toezicht. Dit programma beoogt effectief en professioneel optreden, met hoogwaardige inspectiemethoden en deskundigheid en met gelijke personele reductie van circa 20 procent ten opzichte van 2007.

Integraal Toezicht Jeugdzaken

Vijf rijksinspecties die met elkaar gemeen hebben dat hun toezichttaken geheel of gedeeltelijk betrekking hebben op voorzieningen voor de jeugd, werken met elkaar samen in het samenwerkingsverband Integraal Toezicht Jeugdzaken. Zo zijn in 2008 expertbijeenkomsten georganiseerd rond het thema homovijandig gedrag. Een brochure over dit thema wordt in 2009, in samenwerking met OCW, naar scholen en andere belanghebbenden verzonden. Ook is een advies voortijdig schoolverlaten geformuleerd.

Kinderopvang

De Inspectie van het Onderwijs is in het samenwerkingsverband van de Rijksinspecties domeintrekker voor kinderopvang. Gemeenten houden toezicht op de kinderopvang. De inspectie is tweedelijnstoezichthouder. Zij heeft in 2008 het 'Eindbeeld toezicht kinderopvang 2011' opgesteld in samenwerking met de Inspectieraad en het ministerie van OCW. Het plan is besproken met de Vereniging Nederlandse Gemeenten, GGD Nederland, de werkgeverspartijen en

ouderverenigingen. In 2009 wordt een systeem van risicogestuurd toezicht ingevoerd in de kinderopvang. Gegevensuitwisseling tussen de inspectie en (in eerste instantie) de gemeenten en de GGD'en zal op een efficiëntere en meer eenduidige manier plaatsvinden. Dit legt een basis voor uniformer toezicht en minder toezichtlast voor gemeenten in de verantwoording aan de inspectie. Het jaarrapport 'Kwaliteit gemeentelijk toezicht Kinderopvang 2007' werd uitgebracht.

Klanttevredenheidsonderzoek

In de werkgroep 'Klanttevredenheidsonderzoek' hebben vertegenwoordigers van de Rijksinspecties in 2008 samengewerkt aan het opstellen van een tevredenheidsonderzoek. De inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie van het Onderwijs treden op als voorlopers. Een onderzoek onder besturen van primair en voortgezet onderwijs over de Inspectie van het Onderwijs is in augustus 2008 afgerond.

2.4 Samenwerking internationaal

De inspectie werkt samen met onderwijsinspecties in het buitenland. Het doel is van elkaar leren. In toenemende mate stemt de inspectie haar internationale activiteiten ook af op de internationale en Europese kalender van het ministerie van OCW. De relevantie voor het onderwijstoezicht en de thema's van de inspectie zijn leidend bij deelname aan buitenlandse programma's. Aangezien de Nederlandse Inspectie van het Onderwijs goed staat aangeschreven in het buitenland, is er een grote vraag naar informatie en scholing vanuit de Nederlandse expertise.

In de Standing International Conference of Inspectorates (SICI) zijn ruim twintig Europese onderwijsinspecties verenigd. Hierbinnen werkt de inspectie samen aan de verdere ontwikkeling van het onderwijstoezicht. In 2008 vond de General Assembly plaats in Boekarest. Voorbereidingen zijn gestart voor een SICI Inspectie Academie, een virtueel netwerk voor uitwisseling van expertise. Het doel daarvan is de effectiviteit van het werk van de inspecties in heel Europa te vergroten.

In 2008 verzorgde de inspectie een opleidingsprogramma in Kroatië. Daarnaast werkte ze mee aan de kwaliteitsverbetering van het hoger onderwijs in Roemenië. Kroatische en Roemeense inspecteurs brachten werkbezoeken aan Nederland. Servië en Albanië zijn in 2008 bezocht in verband met verzoeken tot capacity building.

De Nederlandse en Antilliaanse inspectie zijn nauwer gaan samenwerken in verband met de toekomstige nieuwe status van de BES-eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba als bijzondere gemeente van Nederland. Een delegatie van de Antilliaanse inspectie bezocht Nederland voor een tiendaags studieprogramma. Tevens heeft de inspectie, in samenwerking met de Nederlands-Antilliaanse Onderwijsinspectie, de kwaliteit van het onderwijs op de BES-eilanden onderzocht.

De inspecteur-generaal heeft, samen met een delegatie van de inspectie, Schotland bezocht voor een thematische uitwisseling rond risicogericht

toezicht en excellente scholen. Een eerste uitwisseling om de kwaliteit en methodologie van inspecties te vergelijken, vond plaats in 2008. Nederlandse en Duitse inspecteurs hebben schoolbezoeken bij elkaar afgelegd om van elkaar te leren.

3 TOEZICHT PER SECTOR

3.1 Regulier toezicht

In 2008 heeft de Inspectie van het Onderwijs verder gewerkt aan de invoering van het vernieuwde toezicht. Lees meer daarover in hoofdstuk 3, onder 'vernieuwing toezicht'. Een grote meerderheid van alle schoolbesturen is in 2008 bezocht. De meeste scholen hebben in 2008 een toezichtarrangement toegewezen gekregen. In januari 2009 volgt de laatste groep.

3.2 Zeer zwakke scholen

Minder zeer zwakke scholen en bekorten van de periode dat een school zeer zwak is, zijn belangrijke beleidsprioriteiten van de inspectie. In de Kwaliteitsagenda's van het ministerie van OCW voor het primair en voortgezet onderwijs en de expertisecentra, zijn hiervoor concrete doelstellingen geformuleerd. Die doelstellingen zijn uitgewerkt in een plan van aanpak voor zeer zwakke scholen.

Mogelijke risico's in de kwaliteit worden zo snel mogelijk gedetecteerd en scholen waar risico's aanwezig zijn, worden scherp in de gaten gehouden. De aanpak van geïntensiveerd toezicht op zeer zwakke scholen is succesvol: bijna alle zeer zwakke scholen laten binnen 2 à 2½ jaar betere opbrengsten en resultaten zien. In de loop van 2009 wordt deze aanpak verbreed naar de groep scholen die als 'zwak' wordt gekwalificeerd. Het doel is te voorkomen dat zwakke scholen verder afglijden en zeer zwak worden. Het aantal zeer zwakke scholen zal zo op termijn dalen. Maar op de korte termijn is de verwachting dat het aantal zeer zwakke scholen nog stijgt. Dit komt door een betere methodiek van onderzoek.

Eind 2008 is in de Tweede Kamer de motie Pechtold aangenomen. Deze stelt dat een zeer zwakke school niet langer dan één jaar zeer zwak mag zijn. Het ministerie van OCW ontwikkelt actieplannen in aanvulling op de eerder geformuleerde plannen van aanpak.

Op 1 januari 2009 waren er 172 zeer zwakke scholen:

- 108 scholen voor basisonderwijs;
- 26 scholen voor voortgezet onderwijs, waaronder één orthopedagogisch centrum;
- vijftien scholen voor speciaal onderwijs;
- zes regionale expertisecentra;
- zeventien scholen voor speciaal basisonderwijs.

Bij zes van deze scholen is het verbeteringstraject verlengd met maximaal één jaar. De kwaliteit van het onderwijs op deze scholen ontwikkelt zich in positieve zin, maar wordt nog als onvoldoende beoordeeld door de inspectie. De verwachting is dat de kwaliteit binnen het komende jaar wel voldoende zal

zijn. Eind 2008 was bij drie scholen sprake van een bestuurlijk natraject. Dat wil zeggen dat ze bij de minister zijn aangemeld, omdat de inspectie er geen vertrouwen in had dat de kwaliteit van het onderwijs op deze scholen op korte termijn zou verbeteren.

In totaal hebben, sinds eind 2005, 129 zeer zwakke scholen zich verbeterd:

- 92 scholen voor basisonderwijs;
- zeventien scholen voor voortgezet onderwijs;
- twaalf scholen voor speciaal onderwijs;
- twee regionale expertisecentra;
- zes scholen voor speciaal basisonderwijs.

3.3 Financieel en rechtmatigheidstoezicht

Op 1 september 2008 heeft het ministerie van OCW het financieel toezicht op onderwijsinstellingen overgedragen aan de Inspectie van het Onderwijs. Daartoe is binnen de inspectie het de Directie Rekenschap ingesteld. Rekenschap draagt bij aan het vernieuwde, geïntegreerde toezicht. In de risicoanalyse en de toezichtarrangementen wordt nu ook aandacht besteed aan financiële aspecten. Vooral bij instellingen die financieel zwak zijn, wordt onderzocht of dat gevolgen heeft voor de kwaliteit van het onderwijs. Waar nodig interverteert Rekenschap samen met de inspecteurs.

De Directie Rekenschap is daarnaast de tweedelijns toezichthouder op de financiële rechtmatigheid. Rekenschap houdt toezicht op de kwaliteit van de werkzaamheden van de accountants van de onderwijsbesturen. Tot slot voert Rekenschap jaarlijks een aantal themaonderzoeken uit. In het Onderwijsverslag 2007/2008, dat in mei 2009 verschijnt, wordt voor het eerst ook aandacht besteed aan de financiële staat van het onderwijs.

De integratie van de Directie Rekenschap binnen de inspectie verloopt goed. Het aantal geïntegreerde onderzoeken met de inspecteurs is sterk toegenomen. De meerwaarde van samenwerking is groot.

3.4 Examens beroepsonderwijs en volwasseneneducatie

Sinds november 2007 houdt de inspectie toezicht op de examens in het beroepsonderwijs en de volwasseneneducatie. In het eerste jaar 2007/2008 vonden het toezicht op het onderwijs en de examens nog gescheiden plaats. In de tweede helft van 2008 heeft de inspectie voorstellen ontwikkeld voor een verdere integratie van het toezicht op het onderwijs en de examens in het bve. Het doel is één samenhangend toezichtkader.

3.5 Hoger onderwijs

De Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) houdt toezicht op de kwaliteit van afzonderlijke opleidingen in het hoger onderwijs. De inspectie

houdt toezicht op het accreditatiestelsel en de naleving van wet en regelgeving. In de notitie 'Programmatisch handhaven in het onderwijs' (april 2008) is vastgelegd aan welke thema's de inspectie aandacht besteedt. Toetsing van examens en toelating hebben de hoogste prioriteit.

3.6 Landbouwonderwijs

De inspectie houdt toezicht op het landbouwonderwijs. De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is formeel verantwoordelijk voor het toezicht op het landbouwonderwijs. De minister van OCW is als enige minister rechtstreeks verantwoordelijk voor de Inspectie van het Onderwijs.

3.7 Voor- en vroegschoolse educatie

In 2007 heeft de inspectie op verzoek van de minister van OCW en de wethouders van onderwijs van de vier grote steden de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie in de vier grote steden (G4) onderzocht. De inspectie heeft dit toezicht in 2008 voortgezet. Meer risicogestuurd: dat betekent dat het toezicht zich concentreert op locaties waar relatief veel verbeteringen wenselijk zijn. Daarnaast krijgen de kwaliteitszorg, het beoordelen van de opbrengst van de instellingen en de (interne en externe) zorg en begeleiding, meer aandacht.

3.8 Indicatiestelling zorgleerlingen

Scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs werken samen in zogenaamde regionale expertisecentra (rec's). Het onderwijs is opgedeeld in clusters van handicaps. Vanaf 1 januari 2008 valt ook het toezicht op de indicatiestelling van zorgleerlingen onder de verantwoording van de Inspectie van het Onderwijs. In het kader van het toezicht op de indicatiestelling van zorgleerlingen zijn in 2008 alle regionale expertisecentra onderzocht.

3.9 Niet bekostigd onderwijs

Het basis- en voortgezet onderwijs kent 40 tot 45 particuliere, niet door de overheid bekostigde scholen. De inspectie adviseert over deze scholen aan de leerplichtambtenaar. Door de gewijzigde Leerplichtwet moet de leerplichtambtenaar vanaf 2008 het advies van de inspectie volgen. Er zijn daarnaast 38 vestigingen van particuliere exameninstellingen in het voortgezet onderwijs.

Op 10 maart 2008 hebben de staatssecretarissen van onderwijs, Dijkema en van Bijsterveldt, de toezichtkaders voor het niet bekostigd primair onderwijs en het voortgezet onderwijs goedgekeurd. Ook het toezichtkader zelfstandige exameninstellingen is eind 2008 goedgekeurd door staatssecretaris van Bijsterveldt.

Als gevolg van de uitspraak van het Hof op 8 september 2008 zijn alle scholen die voor de wijziging van de leerplichtwet al bestonden, 'school in de zin van de leerplichtwet' geworden. De inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van het onderwijs van deze scholen. Het gaat hierbij om acht onderwijsvoorzieningen. Een vijftal voormalige particuliere scholen wordt nu bekostigd. Alle zijn door de inspectie onderzocht in 2008. In het eerste halfjaar van 2009 volgt opnieuw een kwaliteitsonderzoek bij de scholen met tekortkomingen.

3.10 Nederlands onderwijs in het buitenland

Er bestaan drie vormen van door de overheid gesubsidieerd Nederlands onderwijs in het buitenland. Er zijn dertig zogenaamde 'dagscholen', die volledig Nederlands basisonderwijs of voortgezet onderwijs aanbieden. Daarnaast verzorgen zo'n 260 scholen ten minste drie uur per week les in Nederlandse taal en cultuur. Ten slotte zijn er drie aanbieders van afstandsonderwijs. Deze scholen verzorgen onderwijs via moderne media en ondersteunen ouders die hun kinderen zelf lesgeven, bijvoorbeeld omdat het gezin een wereldreis maakt. In totaal verzorgen deze instellingen onderwijs voor ruim tienduizend leerlingen.

De inspectie heeft in de periode van 2006 tot en met 2008 driekwart van deze scholen onderzocht.

Er zijn veertien Europese Scholen, waarvan tien met een Nederlandstalige sectie en twee die les geven in de Nederlandse taal. Een Raad van inspecteurs houdt toezicht. Elke lidstaat is in deze raad vertegenwoordigd met een inspecteur voor het basisonderwijs en een voor het voortgezet onderwijs. De inspecteurs vervullen, anders dan in Nederland, ook de rol van werkgever van de docenten die Nederland heeft gedetacheerd.

3.11 Themaonderzoeken

De inspectie heeft in 2008 27 themaonderzoeken gepubliceerd. In bijlage II staat een overzicht van deze publicaties.

3.12 Onderwijsverslag

In het Onderwijsverslag rapporteert de inspectie jaarlijks over de staat van het onderwijs. Op 20 mei 2008 heeft de inspectie het Onderwijsverslag 2006/2007 aangeboden aan de ministers van OCW en LNV. Bij de presentatie in perscentrum Nieuwspoort vroeg de inspecteur-generaal aandacht voor een aantal hardnekkige problemen in het onderwijs: het groeiend aantal leerlingen dat onvoldoende kan lezen en rekenen om goed in de samenleving te kunnen functioneren; de uitval van leerlingen en studenten uit het onderwijs; de scholen waar leerlingen een verhoogd risico lopen op problemen in hun schoolloopbaan en de handhaving van de wettelijke onderwijstijd. Op 28 mei 2008 besprak de minister het Onderwijsverslag met de Tweede Kamer.

3.13 Vertrouwensinspecteurs

Conform de Wet op het onderwijstoezicht behandelt de inspectie klachten (ervaren binnen de context van het onderwijs) over seksueel geweld en seksuele intimidatie, psychisch en fysiek geweld, discriminatie en radicalisering.

Leerlingen, ouders, docenten en overige personen in en rondom het onderwijs kunnen een melding doen bij het meldpunt van de vertrouwensinspecteurs. Het totaal aantal klachtmeldingen in 2008 bedraagt 1.315. Dat is een daling van 7 procent ten opzichte van 2007.

Daarnaast komen ook andere vragen en meldingen binnen bij de vertrouwensinspecteurs. Dit zijn meestal vragen om algemene informatie over het onderwijs of gevallen van misbruik, geweld of intimidatie buiten de school. In deze gevallen verwijst de vertrouwensinspecteur de klager door naar het juiste loket. In 2008 betrof dit 723 meldingen; bijna een verdubbeling ten opzichte van het jaar daarvoor.

Bij een ernstig vermoeden van een zedenmisdrijf of bij klachten over seksuele intimidatie gelden wettelijke regels. Een personeelslid van een instelling is verplicht dit misbruik of vermoeden daarvan te melden bij het bevoegd gezag van de instelling. Het bevoegd gezag van een instelling heeft vervolgens een overlegplicht met de vertrouwensinspecteur. Als uit dit overleg naar voren komt dat er sprake is van seksueel misbruik of een ernstig vermoeden van zedenmisdrijf, dan is het bevoegd gezag van de instelling verplicht hiervan aangifte te doen. De vertrouwensinspecteur kent in dit soort gevallen een bijzondere geheimhoudingsplicht en verschoningsrecht.

4 VOORLICHTING AAN PERS EN PUBLIEK

4.1 Persvoorlichting

Publicaties van de inspectie krijgen veel aandacht in de media. De contacten van de inspectie met de media bestaan voornamelijk uit persvragen, interviews, persberichten en persconferenties. Op de website worden regelmatig nieuwsberichten gepubliceerd, bijvoorbeeld bij het uitkomen van een themarapport.

Het belangrijkste 'persmoment' voor de inspectie is de presentatie van het jaarlijkse Onderwijsverslag. Dit vond plaats op 20 mei tijdens een persconferentie onder grote belangstelling van de media. Er verschenen veel berichten in de media. De Volkskrant, Trouw en NRC Handelsblad publiceerden interviews met de inspecteur-generaal, die toen drie maanden in functie was.

De Inspectie van het Onderwijs gaf in 2008 vier persberichten uit en plaatste dertig nieuwsberichten op haar website. Via e-mail worden media desgevraagd geattendeerd op het verschijnen van inspectierapporten. In 2008 ontving persvoorlichting 806 persvragen. De meeste vragen gingen over de zeer zwakke scholen. Ook de examens, het Onderwijsverslag en de basisvaardigheden riepen veel vragen op. Negentien interviews werden gegeven door leden van de inspectieleiding en inspecteurs aan dagbladen, radio- en tv-programma's en vakbladen.

Met name in de tweede helft van het jaar verschenen een paar kritische artikelen in dagbladen. De inspectie heeft op aantijgingen waar mogelijk inhoudelijk gereageerd in de vorm van ingezonden opiniestukken of berichten op de eigen website.

4.2 Publieksvoorlichting

Postbus 51 beantwoordt telefonische vragen van met name burgers voor de Inspectie van het Onderwijs. Vragen die Postbus 51 niet kan beantwoorden, worden verwezen naar publieksvoorlichting van de inspectie. De inspectie kreeg in 2008 veel meer publieksvragen dan het jaar ervoor: vijfduizend vragen in 2008 tegen 3.492 in 2007 (een toename met 43 procent). Met name het aantal vragen over primair onderwijs, expertisecentra en voortgezet onderwijs nam fors toe. Ruim de helft van de vragen was afkomstig van ouders en leerlingen, ongeveer een kwart van scholen en besturen en de rest van anderen.

Na de lancering van de nieuwe website van de inspectie in februari kwamen veel extra vragen binnen via een contactformulier op de website, ook vragen die niet voor de inspectie bestemd waren. Na aanpassing van de website bleef het aantal vragen hoger dan in 2007: in de laatste vier maanden van 2008 13 procent hoger dan in dezelfde in 2007.

De meeste vragen werden gesteld over de website en over examens en onderwijstijd. Daarnaast werd er vaak gebeld met uiteenlopende klachten over scholen.

4.3 Website

In februari 2008 is de internetsite van de inspectie vernieuwd. www.onderwijsinspectie.nl werd in 2008 gemiddeld vijftienhonderd keer per dag bezocht. De meest populaire pagina's waren de homepage en de pagina's met inspectieoordelen en rapporten over afzonderlijke scholen. In 2008 is de voormalige kwaliteitskaart per school vervangen door een toezichtkaart. Iedere bezoeker kan zien welk jaarlijks toezichtsarrangement de inspectie heeft vastgesteld voor een school.

5 BEDRIJFSVOERING

5.1 Begroting en realisatie in 2008

Het financieel jaarverslag maakt integraal onderdeel uit van het jaarverslag van de inspectie. De begroting van 2008 en de realisatie worden hier gepresenteerd. De realisatiecijfers sluiten aan bij de financiële jaarafsluiting 2008 bij het ministerie van OCW. De inspectie heeft het boekjaar 2008 afgesloten met een overschot van €1.643.000,-.

Taakstelling en reorganisatie

In de periode 2008-2011 wordt de inspectie in stappen gekort, zo is vastgelegd in het regeerakkoord van het kabinet Balkenende IV. De taakstelling die is opgelegd, bedraagt 20 procent minder personeel en financiën in 2011. Daarnaast vergt de vernieuwing van het toezicht een reorganisatie.

5.2 Toelichting inkomsten

Het aanvullende budget 2008 is met €15,3 miljoen aanzienlijk hoger dan in 2007. Dit is in hoofdzaak het gevolg van de overheveling van de budgetten die horen bij taken van het Kwaliteitscentrum Examinering in 2007 en de Landelijke Commissie Toetsing Indicatiestelling en de Inspectie Werk en Inkomen in 2008. Deze budgetten, in totaal €12,8 miljoen, zijn in 2008 nog niet opgenomen in het structurele budget van de Inspectie van het Onderwijs. Het overige deel van het aanvullende budget is te verklaren doordat er een aantal incidentele projectsubsidies zijn ontvangen en er in 2008 loon- en prijscompensatie is ontvangen.

Per 1 oktober 2008 is de afdeling Rekenschap van OCW toegevoegd aan de inspectie. Voor 2008 heeft de inspectie afgezien van de financiële compensatie voor de overkomst.

Toelichting uitgaven

De onderbesteding op de salariskosten wordt veroorzaakt door het vertrek van een aantal inspectiemedewerkers in 2008 en het niet volledig invullen van de vacatureruimte. De vacatureruimte overstijgt de taakstelling voor 2008. De huisvestingskosten zijn overschreden door onder meer de afkoop van het huurcontract van kantoor Amersfoort en extra aanschaf van meubilair voor het in te richten pand in Utrecht.

De vervoerskosten komen hoger uit, doordat in verband met de wijziging op het Verplaatsingskostenbesluit aan een aantal inspecteurs een dienstauto is toegekend. Ook zijn niet goed functionerende navigatiesystemen eerder vervangen dan voorzien.

De hogere uitgaven op het budget Informatievoorziening en Automatisering worden hoofdzakelijk veroorzaakt door externe inhuur van deskundigheid op het gebied van informatievoorziening en automatisering. Dit waren extra

investeringen vanwege het vernieuwde toezicht en de ontwikkeling van de infrastructuur voor informatie- en communicatietechnologie.

De hogere uitgaven voor externe inhuur worden veroorzaakt doordat de uitgaven van kantoor Amersfoort niet waren verwerkt in het normbedrag. Daarnaast waren de kosten voor uitzendkrachten hoog, vanwege het grote aantal vacatures.

In het budget 'overige materiële kosten' zijn enkele posten opgenomen, die bij het opstellen van de begroting nog niet naar kostensoorten verdeeld konden worden. Zoals de uitgaven voor productauditoren voor het toezicht op de examens in het mbo. Deze uitgaven vielen lager uit. Door de overdracht eind 2007 naar de inspectie van het Kwaliteitscentrum Examinering en de veranderende werkwijze, was hiervan vooraf geen goede inschatting te maken.

Tabel 6.2 Begroting en realisatie 2008 (bedragen in €1.000, =)

	2007		2008	
	realisatie	begroting	realisatie *)	verschil
<i>Beschikbaar budget</i>				
Budget OCW	44.076	43.641	43.641	
Aanvulling budget	3.109	15.337	15.337	
Totaal beschikbaar budget**	47.185	58.978	58.978	
<i>Uitgaven personeel</i>				
Salarissen	29.821	33.442	33.326	116
Salarisverrekeningen	489	-162	-428	266
Reiskosten woon-werk	561	627	710	-83
Vergoedingen personeel	-6	-51	64	-115
Incentives	155	336	176	160
Opleidingen	606	715	593	122
Overige personeelskosten	581	778	399	379
Inhuur personeel				
Subtotaal	32.207	35.685	34.840	845
<i>Uitgaven materieel</i>				
Huisvesting	5.240	5.644	6.959	-1.315
Reiskosten	842	913	809	104
Vervoerskosten	980	1.213	1.458	-245
Bureaunkosten	531	708	536	172
Informatievoorziening en automatisering	4.928	5.225	7.710	-2.485
Communicatie en media	341	389	279	110
Organisatie				
Inhuur personeel	2.372	1.769	2.171	-402
Overige materiële kosten	-512	6.025	2.573	3.452
Subtotaal	14.722	21.886	22.495	-609
<i>Totaal uitgaven</i>	46.929	57.571	57.335	
Saldo	256	1.407	1.643	236
*) realisatie na correcties via de slotwet (onder andere kasschuif)				
**) Het totaal beschikbare budget wijkt met €125.000 af van de oorspronkelijke begroting en suppletore wet doordat er een aanvullende projectsubsidie 'Homoseksualiteit' is ontvangen.				

5.3 Personeel

Personeelsbeleid

De inspectie wil zich verder ontwikkelen als vitale en lerende organisatie en aantrekkelijke werkgever. In het personeelsbeleid staan drie basiswaarden centraal: deskundigheid, transparantie en professionaliteit. Een organisatie waar medewerkers trots op zijn, waar medewerkers plezier hebben in hun werk en verantwoordelijkheid willen dragen en daarop aangesproken kunnen worden. Het personeelsbeleid sluit aan bij dat van het rijk en van het ministerie

van OCW. Het is gekoppeld aan het eigen strategisch beleidsplan van de inspectie, het professionaliseringsbeleid en het vitaliteitbeleid. Dat laatste gaat uit van arbeidsomstandigheden, gezondheidsmanagement en leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Diversiteit

Om de etnische diversiteit binnen de rijksoverheid te vergroten zijn een aantal rijksbrede speerpunten benoemd in het Plan van aanpak etnische diversiteit Rijk 2005. Het project diversiteit is begin 2007 succesvol afgesloten. De inspectie heeft zich met name gericht op de rijksbrede ontwikkelingen en de ontwikkelingen binnen OCW. De projectleider diversiteit van het ministerie van OCW heeft in 2008 het ambassadeursnetwerk van de inspectie gekoppeld aan OCW-activiteiten. Sinds juni 2008 is de inspectie vertegenwoordigd in de Utrechtse Werkgeversalliantie voor Diversiteit, een netwerk van werkgevers voor het uitwisselen van ervaringen.

Tabel 6.3 Kengetallen personeel

Peildatum 31 december	2005	2006	*)2007	*) 2008
Bezetting (personen)	481	502	535	540
Bezetting (fte)	434	451	467	473
Gemiddelde leeftijd	46	46,4	49,8	48
Ziekteverzuim % (inclusief langdurig zieken)	5,7	5,8	6,5	5,9
Vrouwelijke werknemers (% van totaal)	62	63	62	61
Vrouwen in schaal 10 en hoger (% van totaal)	46	47	49	52
Gemiddelde (rijks) dienstjaren	10	10,1	10,1	10,8
* In 2007 is het Kwaliteitscentrum Examinering overgedragen aan de inspectie. In 2008 het toezicht indicatiestelling, tweedelijns toezicht kinderopvang en financieel toezicht op onderwijsinstellingen. Daarom zijn de cijfers niet één op één vergelijkbaar met voorgaande jaren.				

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim is in 2008 gedaald. Van 6,5 procent in 2007 naar 5,9 procent in 2008. Het ziekteverzuim ligt, ondanks deze verbetering, nog steeds boven de norm van 5,4 procent. Daarom is een plan van aanpak opgesteld. Afspraken tussen bedrijfsarts, leidinggevende, bedrijfsmaatschappelijkwerk en personeelsadviseur zijn aangescherpt. Verzuim is een vast onderdeel in de managementgesprekken en er zijn gerichte interventies bij langdurig of frequent verzuim. Er is een analyse gemaakt over de vitaliteit van de organisatie, hieruit zijn een aantal doelstellingen geformuleerd voor de korte en de lange termijn. De ingezette aanpak zal ook in 2009 voortgezet worden.

Opleidingsbeleid

Begin van 2008 werd de Inspectie Academie, die voorheen het scholingsprogramma organiseerde, opgeheven. Vanaf het najaar 2008 is de afdeling personeel en organisatie van de inspectie verantwoordelijk voor het opleidingsbeleid. In oktober 2008 is het 'raamwerk professionalisering' vastgesteld. Hiermee heeft de inspectie gekozen voor het incorporeren van professionalisering in leiderschap.

In 2008 is op individueel niveau veel geschoold. Dit tekent het grote belang dat wordt gehecht aan ontwikkeling en opleiding. In het kader van het vernieuwde toezicht is in 2008 gewerkt aan toezichtbrede scholing, die in het voorjaar van 2009 zal worden uitgevoerd.

Stages

De inspectie adverteert op de intranetsite van het ECABO, kenniscentrum beroepsonderwijs bedrijfsleven. In 2008 bood de inspectie aan 21 studenten een stage- of leerwerkplek, dat is evenveel als in 2006 en elf minder dan in 2007. Een wijziging van het beleid van het ministerie van OCW betekent dat, buiten de standaard stagevergoeding, de inspectie ook het schoollesgeld en de boeken van de stagiairs vergoed.

Arbeidsomstandigheden, milieu en integrale veiligheid

In aanvulling op het beleidsplan Arbo en Gezondheid van het ministerie van OCW, ontwikkelt de inspectie eigen beleid. Vitaliteit en gezondheid kregen extra aandacht. Zo konden medewerkers in 2008 gebruik maken van stoelmassages, workshops 'work-life balance', bedrijfsfitness en de griep prik. De inspectie heeft in elk kantoor een preventiemedewerker op het gebied van arbeidsomstandigheden. De preventiemedewerkers en de arbocoördinator hebben in 2008 diverse werkplekonderzoeken uitgevoerd. Een jaarverslag Arbo, Milieu en Integrale Veiligheid is in december 2008 aangeboden aan de inspectieleiding en de ondernemingsraad.

Bedrijfshulpverlening

In 2008 zijn negen meldingen van ongevallen binnengekomen. Hetzelfde aantal als in 2007. In drie gevallen ging het om een ongeval tijdens een dienstreis. In geen van deze gevallen is de schuldvraag bij de inspectie gelegd. In juli was in Utrecht sprake van een stroomstoring en in Breda van een gaslek. In geen van de gevallen heeft dit geleid tot ongevallen of tot ontruiming.

Veiligheid

Veiligheid heeft bij de inspectie de nodige aandacht, zowel als het gaat om fysieke veiligheid als om de beveiliging van bestanden en systemen. Ook in 2008 hebben zich enkele diefstallen voorgedaan van inspectiematerialen. Preventie daarvan heeft hoge prioriteit. Ook is er aandacht voor privacy, met name in kader van een nieuw post- en archiefsysteem.

Milieu

Op het gebied van milieu werkt de inspectie met een eigen Bedrijfs Intern Milieuplan, dat aansluit bij het systeem voor milieumanagement van het ministerie van OCW. In de komende jaren zal dit verder geïntegreerd worden; duurzaamheid wordt steeds meer onderdeel van de bedrijfsvoering.

Integriteit en vertrouwenspersonen

Klachten over ongewenst gedrag en integriteit worden behandeld door aparte vertrouwenspersonen bij de inspectie. De vertrouwenspersonen ontvingen in 2008 drie meldingen. Een op het gebied van integriteit en twee op het gebied van ongewenst gedrag. Dit aantal is relatief laag en past in het beeld van heel OCW. Geen van de zaken heeft geleid tot een officiële klacht. In april 2009 wordt het jaarverslag van de vertrouwenspersonen van het ministerie van OCW, inclusief de inspectie, aangeboden aan de leiding van het ministerie en de medezeggenschapsraad.

Zoals gebruikelijk hebben nieuwe medewerkers ook in 2008 een ambtseed afgelegd.

Werkbelevingsonderzoek

Iedere twee jaar houdt de inspectie een onderzoek naar de werkbeleving van haar medewerkers. De bevindingen uit het onderzoek in 2006 zijn verwerkt in plannen van aanpak in 2007 en 2008. De resultaten van een nieuw onderzoek, uitgevoerd in 2008, worden bekend in 2009.

Ondernemingsraad

De invoering van het vernieuwde toezicht en de taakstelling voor 20 procent minder personeel en budget in 2011, waren de grootste prioriteiten van de ondernemingsraad in 2008. De eerste notities rond de invulling van de taakstelling en plannen voor huisvesting waren voor de ondernemingsraad onacceptabel. Positief was echter dat de communicatie niet stokte. Er werd onderhandeld en met succes. Uiteindelijk werd in juni 2008 op hoofdlijnen overeenstemming bereikt over een besluit waarin zowel de inspecteur-generaal als de OR zich konden vinden.

De OR-verkiezingen in oktober 2008 werden, met een opkomst van meer dan 70 procent, een groot succes.

De ondernemingsraad toetst ieder voorstel van de inspecteur-generaal op de volgende vijf ijkpunten:

1. veranderingen moeten bijdragen aan de kwaliteit van het toezicht;
2. veranderingen moeten bijdragen aan een effectieve en efficiënte werkwijze en organisatie;
3. veranderingen moeten bijdragen aan de tevredenheid van medewerkers;
4. veranderingen moeten recht doen aan de professionaliteit van alle medewerkers;
5. veranderingen moeten zorgvuldig worden geïmplementeerd.

Bezwaren en klachten

In 2008 zijn twee bezwaren ingediend. Een bezwaar werd niet-ontvankelijk verklaard. In de brief van de inspectie aan de leerplichtambtenaar werd geen advies uitgebracht, zodat geen sprake was van een besluit waartegen bezwaar kan worden ingediend. Het andere bezwaar werd als ongegrond beoordeeld, omdat een verzoek om urenvermindering op grond van artikel 12 van de Wet op de expertisecentra (WEC) niet in het belang van de leerling werd bevonden en ook anderszins niet noodzakelijk werd geacht. Daarnaast werden zeven klachten ingediend over gedragingen van de inspectie. Een van deze klachten kon niet naar tevredenheid van de klager worden afgehandeld en werd voorgelegd aan de klachtadviescommissie

De klachtadviescommissie is ingesteld op grond van artikel 23 van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT). De commissie adviseert de inspecteur-generaal op haar verzoek bij klachten over de inspectie. In veel gevallen kan de inspectie klachten snel naar tevredenheid van de klager afhandelen. Als dat niet lukt, wordt de klacht aan de klachtadviescommissie voorgelegd.

Begin 2008 rondde de klachtadviescommissie een vijftal klachten af die haar eind 2007 ter advisering waren voorgelegd. Een van de klachten werd tijdens de procedure alsnog ingetrokken. Van de overige vier klachten waren er drie ongegrond en een gedeeltelijk gegrond. Het ging er daarbij om dat de inspectie onvoldoende zorgvuldigheid zou hebben betracht bij het actief openbaar maken

van gegevens naar aanleiding van enkele onderzoeken betreffende het particulier onderwijs. Eind 2008 behandelde de commissie nog een klacht, welke ongegrond werd bevonden.

Kwaliteitszorg

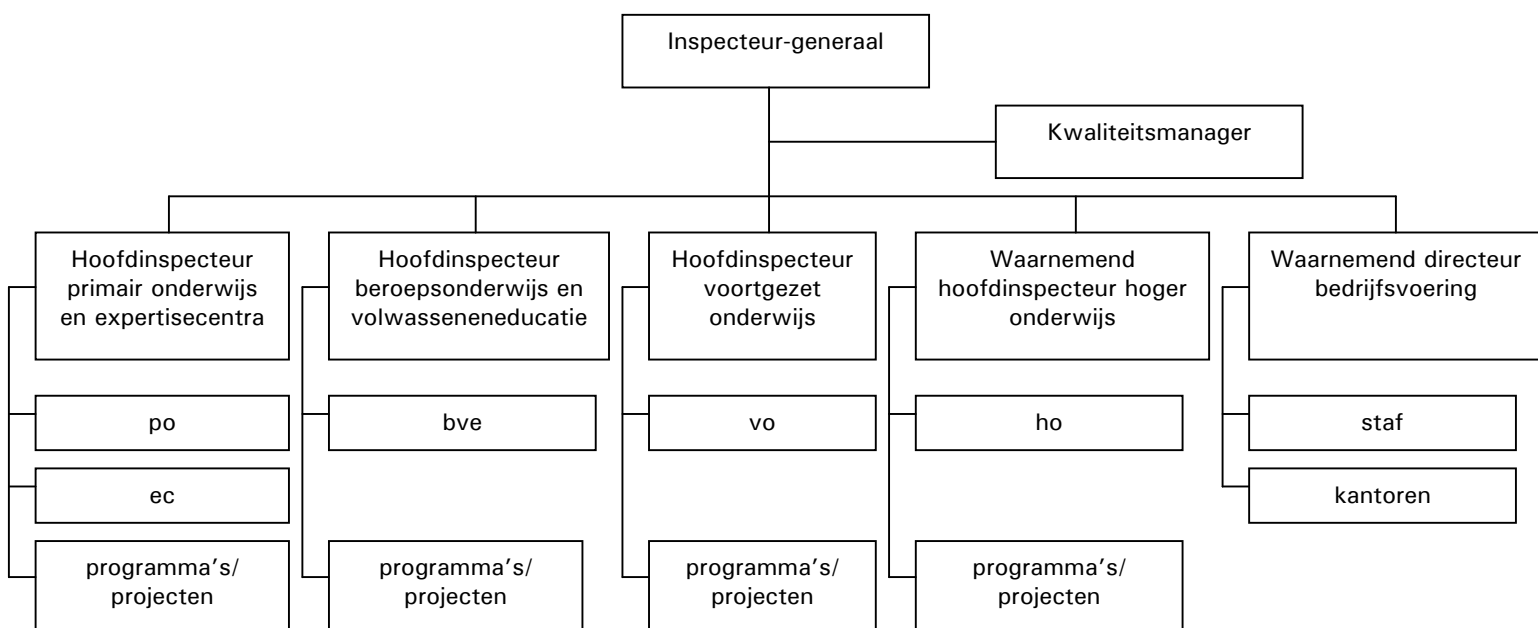
In 2008 is het kwaliteitssysteem aangepast aan de veranderende werkwijze en organisatie. Interne audits hebben plaatsgevonden en verbeteracties zijn uitgevoerd. Ook zijn nieuwe taken opgenomen in het kwaliteitssysteem.

De Raad van Accreditatie heeft de jaarlijkse controlebeoordeling uitgevoerd. De bevindingen van de Raad sluiten aan op de bevindingen van de eigen interne audits. De inspectie toont hiermee aan zelf in staat te zijn de tekortkomingen in haar systeem tijdig te onderkennen en passende corrigerende maatregelen te nemen. De verbetermaatregelen betreffen vooral de invoering van het vernieuwde toezicht.

Begin 2008 is door automatiseerder Ordina een evaluatierapport opgeleverd over het vernieuwde toezicht. De uitkomsten hiervan zijn gebruikt in de interne audits van de inspectie.

BIJLAGE I

ORGANOGRAM PER 31 DECEMBER 2008

BIJLAGE II

PUBLICATIES 2008

Alle publicaties zijn te raadplegen via www.onderwijsinspectie.nl of te bestellen bij postbus 51.

2008-01

Inspectie van het Onderwijs (2008). Monitor beleidsagenda lerarenopleidingen 2005-2008. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-101-7

PB51-nr.: 22BR2008B001

2008-02

Inspectie van het Onderwijs (2008). Basisvaardigheden taal in het basisonderwijs. Een onderzoek naar het niveau van de taalvaardigheden in het basisonderwijs en naar verschillen tussen scholen met lage, gemiddelde en goede taalresultaten. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-104-8

PB51-nr.: 22BR2008B002

2008-03

Inspectie van het Onderwijs (2008). Masterjaren tellen. Bama-onderzoek naar de duur van de Nederlandse wetenschappelijke masteropleidingen. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-103-1

PB51-nr.: 22BR2008B003

2008-06

Inspectie van het Onderwijs (2008). Hoogvliet halverwege. De relatie tussen maatschappelijke ontwikkelingen, onderwijsbeleid en de kwaliteit van het basisonderwijs in de deelgemeente Hoogvliet. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-107-9

PB51-nr.: 22BR2008G006

2008-07

Inspectie van het Onderwijs (2008). De staat van het onderwijs. Onderwijsverslag 2006/2007. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-108-6

PB51-nr.: 22BK2008B007

2008-08

Inspectie van het Onderwijs (2008). Opbrengsten van het vmbo in de G4. Resultaten van een inspectieonderzoek naar het rendement van vmbo-scholen in de vier grote steden. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-109-3

PB51-nr.: 22BR2008G008

2008-09

Inspectie van het Onderwijs (2008). Regionale analyse. Een analyse van het Amsterdamse basisonderwijs. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-110-9

PB51-nr.: 22BR2008B009

2008-10

Inspectie van het Onderwijs (2008). Landelijke toezicht op kinderopvang in 2008. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-111-6

PB51-nr.: 22BR2008G010

2008-11

Inspectie van het Onderwijs (2008). De kwaliteit van VVE in de gemeente Utrecht. Pilot: Toezicht op VVE in de G4. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-112-3

PB51-nr.: 22BR2008B011

2008-12

Inspectie van het Onderwijs (2008). De kwaliteit van VVE in de gemeente Amsterdam. Pilot: Toezicht op VVE in de G4. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-113-0

PB51-nr.: 22BR2008B012

2008-13

Inspectie van het Onderwijs (2008). De kwaliteit van VVE in de gemeente Den Haag. Pilot: Toezicht op VVE in de G4. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-114-7

PB51-nr.: 22BR2008B013

2008-14

Inspectie van het Onderwijs (2008). De kwaliteit van VVE in de gemeente Rotterdam. Pilot: Toezicht op VVE in de G4. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-115-4

PB51-nr.: 22BR2008B014

2008-15

Inspectie van het Onderwijs (2008). De kwaliteit van VVE in de vier grote steden. Pilot: Toezicht op vve in VVE G4. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-117-8

PB51-nr.: 22BR2008B015

2008-16

Inspectie van het Onderwijs (2008). Cluster 3. De kwaliteit van het onderwijs in cluster 3. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-116-1

PB51-nr.: 22BR2008B016

2008-17

Inspectie van het Onderwijs (2008). Jaarverslag 2007. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-118-5

PB51-nr.: 22BK2008G017

2008-20

Inspectie van het Onderwijs (2008). The state of education in the Netherlands 2006/2007. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-120-8

PB51-nr.: 22BK2008G020

2008-21

Inspectie van het Onderwijs (2008). Van overblijven naar tussenschoolse opvang. Wat is er veranderd in de informatievoorziening voor ouders en leerlingen? Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-121-5

PB51-nr.: 22BR2008B021

2008-22

Inspectie van het Onderwijs (2008). De kwaliteit van zorg en begeleiding in het basisonderwijs. Leerlingen met een lwoo-indicatie in Amsterdam, Rotterdam en Almere. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-122-2

PB51-nr.: 22BR2008B022

2008-24

Inspectie van het Onderwijs (2008). Wachtlijsten in het speciaal basisonderwijs. Peildatum 1 oktober 2007. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-125-3

PB51-nr.: 22BR2008B024

2008-25

Inspectie van het Onderwijs (2008). Basisvaardigheden rekenen-wiskunde. Een onderzoek naar het niveau van rekenen-wiskunde in het basisonderwijs en naar verschillen tussen scholen met lage, gemiddelde en goede reken-wiskunderesultaten. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-126-0

PB51-nr.: 22BR2008B025

2008-27

Inspectie van het Onderwijs (2008). Bestuurlijke praktijken in het islamitisch onderwijs. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-129-1

PB51-nr.: 22BR2008B027

2008-30

Inspectie van het Onderwijs (2008). Wachtlijsten speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. Peildatum 16 januari 2008. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.

ISBN: 978-90-8503-131-4

PB51-nr.: 22BR2008B030

2008-31

Inspectie van het Onderwijs (2008). Gewoon anders in Almere. De kwaliteit van het onderwijs voor rugzakleerlingen in een experimentele setting. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
ISBN: 978-90-8503-132-1
PB51-nr.: 22BR2008B031

2008-32

Inspectie van het Onderwijs (2008). Jaarwerkplan 2009. Activiteiten Inspectie van het Onderwijs. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
ISBN: 978-90-8503-133-8
PB51-nr.: 22BR2008G032

2008-33

Inspectie van het Onderwijs (2008). Het onderwijs op Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
ISBN: 978-90-8503-134-5
PB51-nr.: 22BR2008B033

2008-35

Inspectie van het Onderwijs (2008). Onderwijstijd in het voortgezet onderwijs. Resultaten van het inspectieonderzoek naar het schooljaar 2007/2008. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
ISBN: 978-90-8503-136-9
PB51-nr.: 22BR2008B035

2008-38

Inspectie van het Onderwijs. Kwaliteit gemeentelijk toezicht Kinderopvang 2007. Utrecht: Inspectie van het Onderwijs.
ISBN: 978-90-8503-140-6
PB51-nr.: 22BR2008G038

BIJLAGE III

AFKORTINGEN

Arbo	arbeidsomstandigheden
bve	beroepsonderwijs en volwasseneneducatie
fte	full-time equivalent
G4	de vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht)
ISBN	Internationaal Standaard Boeknummer
LNV	(ministerie van) Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
lwoo	leerwegondersteunend onderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OR	Ondernemingsraad
PB51	Postbus 51
rec	regionaal expertisecentrum
SICI	Standing International Conference of Inspectorates
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
vve	voor- en vroegschoolse educatie
WOT	Wet op het onderwijstoezicht

COLOFON

Auteursrecht voorbehouden
Gehele of gedeeltelijke overneming of reproductie van de inhoud van deze uitgave op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende is verboden, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook gehele of gedeeltelijke bewerking.

Productie

Afdeling Communicatie, Inspectie van het Onderwijs

Vormgeving

Blik grafisch ontwerp, Utrecht

Uitgave

Inspectierapport 2009-24

Postbus 51-nummer 22BR2009G024

ISBN: 978-90-8503-188-8

mei 2009

Telefoonnummer 0800 - 8051 (gratis),
elke werkdag van 8.00-20.00 uur.

Exemplaren van deze publicatie zijn te downloaden op
www.onderwijsinspectie.nl of www.postbus51.nl